

Mestna občina Celje
Komisija Mladi za Celje



Avtorici:

Laura Rozman
Zala Ana Zupanc

Mentorica:

Iris Frelih, prof. def.

Celje, marec 2013

Osnovna šola Frana Kranjca Celje



Avtorici:

Laura Rozman

Zala Ana Zupanc

Mentorica:

Iris Frelih, prof. def.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, marec 2013

VSEBINA

1 UVOD	1
1.1 OPREDELITEV PROBLEMA	1
1.2 RAZISKOVALNE HIPOTEZE	1
1.3 METODE RAZISKOVANJA	2
1.3.1 Vzorec	2
1.3.2 Merski instrument	2
1.3.3 Postopki zbiranja podatkov	2
2 TEORETIČNI DEL	3
2.1 O VZGOJI IN VZGOJNIH UKREPIH V JAVNI ŠOLI	3
2.1.1 Opredelitev vzgoje	3
2.1.2 Zakaj so pravila v ustanovah nujna?	4
2.1.3 Vzgojne prakse v slovenskih šolah danes	4
2.2 VZGOJNI NAČRT	6
2.2.1 Vsebina vzgojnega načrta	6
2.3 KONFLIKT	7
2.3.1 Definicija konflikta	7
2.3.2 Pozitivni vidiki konfliktov in posledice nerazrešenih konfliktov	8
2.3.3 Stili odzivanja na konflikte	9
2.4 MEDIACIJA	10
2.4.1 Kaj je mediacija	10
2.4.2 Vrste mediacij	11
2.4.3 Pomen mediacije v šoli	11
2.4.4. Uspešnost mediacije v šoli	12
2.4.4.1 Šolska mediacija	13
2.4.4.2 Vrstniška mediacija	14
3 PRAKTIČEN DEL NALOGE	16
3.1 REZULTATI IN RAZLAGA	16
3.1.1 Analiza in interpretacija vprašalnika za učitelje	16

3.1.2 Analiza in interpretacija vprašalnika za učitelje mediatorje	21
3.2 RAZLAGA HIPOTEZ	27
4 INTERVJU z ravnateljico Osnovne šole Frana Kranjca	29
5 NEKAJ MNENJ VRSTNIŠKIH MEDIATORJEV IN NJIHOVIH MENTORJEV	32
6 ZAKLJUČEK	33
LITERATURA	35
ELEKTRONSKI VIRI	35
PRILOGE	36

SEZNAM TABEL

Tabela št. 1: Število (f) in odstotek (f%) za vprašanje številka 1 - Kakšen je vaš odnos do konfliktov?	16
Tabela št. 2: Število (f) in odstotek (f%) za vprašanje številka 2 - Kako pogosto prihajate v konflikt z učenci?	17
Tabela št. 3: Število (f) in odstotek (f%) za vprašanje številka 3 - Kako najpogosteje ravnate, ko pride do konflikta?	18
Tabela št. 4: Število (f) in odstotek (f%) za vprašanje številka 4 - Ali vam je pojem mediacije znan?	19
Tabela št. 5: Število (f) in odstotek (f%) za vprašanje številka 5 - Ali vam je mediacija že bila predstavljena kot način reševanja konfliktov?	19
Tabela št. 6: Število (f) in odstotek (f%) za vprašanje številka 6 - Ali ste se že izobraževali na področju mediacije?	20
Tabela št. 7: Število (f) in odstotek (f%) za vprašanje številka 1 - Kakšen je vaš odnos do konfliktov?	21
Tabela št. 8: Število (f) in odstotek (f%) za vprašanje številka 2 - Kako pogosto prihajate v konflikt z učenci?	22
Tabela št. 9: Število (f) in odstotek (f%) za vprašanje številka 3 - Kako najpogosteje ravnate, ko pride do konflikta?	23
Tabela št. 10: Število (f) in odstotek (f%) za vprašanje številka 4 - Razlog da ste se izobrazili za mediatorja, je bil...?	24
Tabela št. 11: Odgovori za vprašanje številka 5 - Katere oblike mediacije imate v vaši ustanovi?	25
Tabela št. 12: Odgovori za vprašanje številka 7 - Kakšne so, po vašem mnenju, prednosti in slabosti mediacije?	26

SEZNAM GRAFOV

Grafični prikaz št. 1: Odstotki (f %) za vprašanje številka 1 - Kakšen je vaš odnos do konfliktov?	16
Grafični prikaz št. 2: Odstotki (f %) za vprašanje številka 2 - Kako pogosto prihajate v konflikt z učenci?	17
Grafični prikaz št. 3: Odstotek (f%) za vprašanje številka 3: Kako najpogosteje ravnate, ko pride do konflikta?	18
Grafični prikaz št. 4: Odstotek (f%) za vprašanje številka 4 - Ali vam je pojem mediacije znan?	19
Grafični prikaz št. 5: Odstotek (f%) za vprašanje številka 5 - Ali vam je mediacija že bila predstavljena kot način reševanja konfliktov?	20
Grafični prikaz št. 6: Odstotek (f%) za vprašanje številka 6 - Ali ste se že izobraževali na področju mediacije?	21
Grafični prikaz št. 7: Odstotek (f%) za vprašanje številka 1 - Kakšen je vaš odnos do konfliktov?	22
Grafični prikaz št. 8: Odstotek (f%) za vprašanje številka 2 - Kako pogosto prihajate v konflikt z učenci?	23
Grafični prikaz št. 9: Odstotek (f%) za vprašanje številka 3 - Kako najpogosteje ravnate, ko pride do konflikta?	24
Grafični prikaz št. 10: Odstotek (f%) za vprašanje številka 4 - Razlog da ste se izobrazili za mediatorja, je bil...?	25

POVZETEK

Vključitev obvladovanja konfliktov z mediacijo v šolski vsakdan in njegovo prakticiranje pripravlja učence na življenje v družbi, zmanjšuje napetost in je način za normalizacijo medčloveških odnosov.

Namen raziskovalne naloge je s samostojnim raziskovanjem ugotoviti dejansko uporabo mediacije v celjskih osnovnih šolah, ugotoviti, kakšne pozitivne učinke mediacije zaznavajo učitelji mediatorji v šolah, ter katere so ovire, ki se najpogosteje pojavljajo pri izvajanju mediacije. Podatke smo pridobili s pomočjo anketnih vprašalnikov za učitelje in učitelje mediatorje celjskih osnovnih šol. Izvedle smo tudi intervju z ravnateljico Osnovne šole Frana Kranjca Celje, ki je z nami podelila svoje poglede na področju razreševanja konfliktov.

Izkazalo se je, da mediacija v celjskih osnovnih šolah le ni tako razširjena, kot smo sprva predvidevali, saj jo izvajajo le na treh izmed devetih celjskih osnovnih šolah. Učitelji so s pojmom in procesom mediacije že bili seznanjeni, medtem ko se jih je na tem področju izobraževala le slaba tretjina. Zaznati ni bilo bistvene razlike v pogledu učiteljev in učiteljev mediatorjev na konflikt, kar kaže na to, da so učitelji v razredu ves čas »mediatorji«. Mediacija v šolski prostor po mnenju učiteljev mediatorjev prinaša številne prednosti in nekaj slabosti, povezanimi predvsem z usklajevanjem urnikov in pripravljenostjo kandidatov za razreševanje konfliktov.

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem anketirancem, ki so se potrudili in rešili anketne liste. Zahvala gre tudi vsem ravnateljem celjskih osnovnih šol, ki so pomagali pri predaji anket učiteljem, koordinatorjem mediacije in vrstniškim mediatorjem.

Zahvaljujemo se tudi lektorici, gospe Janji Đaković, in gospodu Cvetu Prevodniku, ki nam je pomagal pri računalniški obdelavi.

Ne nazadnje pa posebna zahvala za usmerjanje, podporo in pomoč pri raziskovalni nalogi mentorici, gospe Iris Frelih, prof. defektologije.

1 UVOD

1.1 OPREDELITEV PROBLEMA

Sva učenki 7. razreda Osnovne šole Frana Kranjca Celje. Ker sva se v preteklem šolskem letu sami usposabljali za vrstniškega mediatorja, sva bili veseli predloga najine mentorice, da raziščeva področje mediacije na celjskih osnovnih šolah.

S pomočjo anketnega vprašalnika smo želeli ugotoviti, koliko celjskih osnovnih šol je uvrstilo mediacijo (šolsko, vrstniško) v svoje vzgojno delovanje. Ravno tako so nas zanimala stališča učiteljev in učiteljev mediatorjev do konfliktov in izvajanja mediacije v šolskem prostoru. Obenem smo želeli ugotoviti, kdo in zakaj se odloči postati vrstniški mediator ter katera znanja v procesu usposabljanja pridobi.

Preden smo se lotili raziskovanja, smo v knjižnici poiskali in prebrali različno literaturo ter prebrskali številne spletne strani in v teoretičnem delu zapisali že uveljavljena teoretična izhodišča na področju mediacije in mediacije v šolah.

Do odgovorov na naša vprašanja smo prišli s pomočjo anketnih vprašalnikov za učitelje, učitelje mediatorje in učence vrstniške mediatorje. Pogovorili smo se tudi z ravnateljico Osnovne šole Frana Kranjca Celje, saj se je iz anketnih vprašalnikov dalo razbrati, da imajo mediacijo vključeno v vse vidike šolskega delovanja.

1.2 RAZISKOVALNE HIPOTEZE

Pri opredelitvi hipotez smo se oprli na dosedanja teoretična izhodišča literature ter na diplomske naloge s tega področja.

H₁ = Večina osnovnih šol v celjski regiji izvaja mediacijo (šolsko, vrstniško).

H₂ = Večini učiteljev osnovnih šol v celjski regiji je bila mediacija že predstavljena kot način reševanja konfliktov.

H₃ = Pogledi na konflikte v šoli se med učitelji in učitelji mediatorji razlikujejo.

H₄ = Večina učiteljev se je za usposabljanje za mediatorje odločila na pobudo vodstva šole.

1.3 METODE RAZISKOVANJA

1.3.1 Vzorec

Naš vzorec raziskovanja predstavljajo učitelji devetih celjskih osnovnih šol in učitelji mediatorji. V naši raziskavi je tako sodelovalo 107 učiteljev in 12 učiteljev mediatorjev.

1.3.2 Merski instrument

Pri raziskovalnem delu smo si pomagali z dvema anketnima vprašalnikoma. Vprašalnika sta bila anonimna.

Vprašalnik za učitelje zajema 7 vprašanj zaprtega tipa, povezana predvsem z njihovim pogledom na konflikt, ali jim je pojem mediacije znan in so se na tem področju že usposabljali.

Vprašalnik za učitelje mediatorje zajema 8 vprašanj zaprtega in odprtega tipa. Vprašanja se navezujejo na njihov pogled na konflikte, na vzroke za njihovo usposabljanje za mediatorja ter katere oblike mediacij imajo v šoli. Prav tako pa nas je zanimal njihov pogled na prednosti in slabosti mediacije v šolskem prostoru.

1.3.3 Postopek zbiranja podatkov

Podatke smo pridobili z dvema različnima anketnima vprašalnikoma (priloga 2 in 3). Vprašalnik za učitelje je v večini sestavljen iz vprašanj zaprtega tipa, vprašalnik za učitelje mediatorje pa je sestavljen iz vprašanj zaprtega in odprtega tipa.

Med učitelje smo razdelili 135 anketnih vprašalnikov in prejeli 107 ustrezno izpolnjenih, ki smo jih vključili v našo raziskavo. V raziskavo je bilo vključenih tudi 12 učiteljev mediatorjev. Anketo smo izvedli med 4. decembrom 2012 in 14. januarjem 2013.

Zbrane podatke smo na koncu oblikovali in uredili v smiselno celoto.

Pogovorili smo se tudi z ravnateljico Osnovne šole Frana Kranjca Celje, gospo Danico Šalej, ki je z nami podelila svoje videnje o področju razreševanja konfliktov v šoli, o umestitvi mediacije v šolskem prostoru ter kaj bi si želela, da bi kot šola na področju mediacije v prihodnje še uspeli doseči.

Intervju je potekal v četrtek, 28. 2. 2013, ob 13.30 uri. Intervju je potekal ob vnaprej pripravljenih vprašanjih.

2 TEORETIČNI UVOD

2.1 O VZGOJI IN VZGOJNIH UKREPIH V JAVNIH ŠOLAH

»Cela vas je potrebna,
da vzgojiš dobrega otroka.«

(Afriški pregovor)

Zgornji pregovor nakazuje tesno povezanost družbe in družine pri vzgoji otrok. Različni avtorji pravijo, da je ciljna naravnost vzgoje nekaj, kar vzgojo loči od ostalih procesov. Prav tako zagovarjajo, da morajo vsi, ki pri vzgoji otroka sodelujejo, vedeti, kaj želijo z vzgojo doseči in vsi morajo po svojih močeh prispevati k doseganju tega.

Nekateri menijo, da je z učenci čedalje težje delati, da postajajo vse bolj problematični in težko obvladljivi. Vendar nikoli ni bilo »zlatih časov«, ko so otroci in mladostniki ubogali odrasle. O tem priča naslednja misel, ki jo pripisujemo Sokratu (Kroflič 2005, str. 7): *»Današnja mladina ljubi razkošje, se grdo vede, prezira avtoriteto, nima nobenega spoštovanja do starejših in raje govori kot dela. Mladi ljudje niti ne vstanejo, ko starejši vstopijo. Ugovarjajo svojim staršem, v družbi se širokoustijo, pri mizi goltajo slaščice in prekrižanih nog tiranizirajo učitelje.«*

Ta misel nas je spodbudila, da najprej predstavimo predvsem nujnost načrtovanja vzgoje in vzpostavljanja pravil v šoli ter različne vzgojne ukrepe, ki so v slovenskih šolah v uporabi danes.

2.1.1 Opredelitev vzgoje

Vzgoja je kompleksen pojav, ki vključuje več vzgojnih področij. Osnovne zakonitosti procesa so po eni strani razvijanje potencialov posameznika in po drugi strani formiranje človeka v skladu s kulturnimi in civilizacijskimi vrednotami (Devjak Krajncan 2009). Del družbe postanemo že ob rojstvu. Da bi se družba lahko ohranila, se morajo družbene in kulturne vrednote prenašati iz generacije v generacijo. To se dogaja skozi vzgojo, katere smo deležni že od prvih dni, učijo nas, kaj je družbeno sprejemljivo in kaj ni. S pojmom vzgoje pa je

neizbežno povezan tudi pojem discipline. Povezujemo ga z vzgojnimi ukrepi, ki so potrebni, ko posameznik ne želi sprejeti določenih norm ali vrednot, ki veljajo v družbi.

2.1.2 Zakaj so pravila v ustanovah nujna?

Janez Bečaj (1996) pravi, da so pravila pojem, ki ga zelo radi povežemo z redom in disciplino. Ob njih imamo včasih občutek, da omejujejo posameznikovo svobodo, kreativnost in spontanost. Vendar, ali si lahko predstavljamo kakršno koli skupino ljudi, ki bi bila sposobna uspešno delovati brez pravil? Še celo skupina prijateljev izoblikuje pravila; tem pravilom ponavadi rečemo norme in se med prijatelji največkrat izoblikujejo spontano, ne da bi se o njih posebej pogovarjali. Popolnoma drugačno situacijo pa imamo v ustanovah, ki so »umetne skupine«, združujejo večje število ljudi, ki niso vsi prijatelji med seboj. Tu je oblikovanje in postavljanje pravil nujno. Vendar ne smemo prezreti dejstva, da niso vsa pravila dobra in vedno na mestu – tako kot se ljudje sčasoma spreminjamo, se morejo tudi pravila. Nobeno pravilo ne more biti vedno enako učinkovito oziroma sprejemljivo.

Pravila v ustanovah niso nujna le zato, da bi lahko dosegli svoje formalne cilje. Vsaka ustanova je namreč sestavljena iz ljudi, ki so si med seboj zelo različni v svojih potrebah in interesih, pa vendarle morajo skupaj preživeti določen čas. Zato pride večkrat do napetosti, zamer, prizadetosti in razočaranj. V tem primeru so pravila potrebna zato, da vzdržujejo motivacijo za nadaljnje sodelovanje in uravnavajo medsebojne odnose. Pravila pa omogočajo tudi varnost; to je ena od temeljnih socialnopsiholoških potreb, ki je ustrezno zadovoljena, kadar človek lahko obvladuje okolje, v katerem živi. Preko tega, torej vzpostavljanja pravil v skupnosti, pa dosegamo tudi vzporedne učinke, saj vplivamo na razvoj samodiscipliniranega posameznika. Najboljša so tista pravila, ki jih človek ne doživlja kot prisilo, zlasti ne s strani nadrejene avtoritete. Veliko boljši od ukazov so dogovori. Zelo pomembno je tudi, da otrok pravila razume, saj jih tako lažje razume, tudi kadar mu niso najbolj všeč.

2.1.3 Vzgojne prakse v slovenskih šolah danes

Pravila v šolah so se skozi čas spreminjala, kar je povezano z oblikovanjem novih oblik discipliniranja in nadzorovanja v družbi. Če so pretekla stoletja povezovali vzgojo predvsem z palico, je danes čas »terapevtske vzgoje«. Avtoritarno vzgojo v šoli je zamenjala permisivna vzgoja, vendar je potrebno na tem mestu poudariti, da tudi zagovorniki permisivne vzgoje zagovarjajo, da je določeno število pravil v šoli nujno, vendar naj se uporaba le-teh čim bolj omeji, odnos med učiteljem in učencem naj postane odprt in prijateljski. Če povzamemo

vzgojne prakse, ki so jih uporabljali v preteklosti in tiste, ki so v uporabi danes, lahko rečemo, da je postala vzgoja manj fizično oz. telesno boleča in usmerjena v spreminjanje človekove osebnosti (Salecl 1991).

Danes so formalne oblike vzgoje predpisane in jih opredeljuje zakonodaja. Vzgojni ukrepi v šoli temeljijo na različnih dokumentih.

- *Konvencija o otrokovih pravicah (1990)*, kjer je jasno izpostavljeno, da je pri vzgoji potrebno upoštevati otrokovo človeško dostojanstvo;
- *Zakon o osnovni šoli (1996)* v 54. členu določa, da učenec ne more biti izključen iz šole, dokler je šoloobvezen, mogoče pa je njegovo prešolanje na drugo osnovno šolo v soglasju s starši in šolo;
- *Pravilnik o pravicah in dolžnostih učencev v osnovni šoli (1996)*, ki je veljal do leta 2007 in je podlaga *Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (2007)* in *Pravilniku o vzgojnih opominih v osnovni šoli (2008)* varuje učence kot subjekte lastnih pravic. Vsi učenci Republike Slovenije imajo enake pravice in dolžnosti. Predvsem pa si šole prizadevajo, da bi namesto kazni uporabile druge vzgojne ukrepe, kamor sodi tudi mediacija.

Neformalne oblike vzgajanja razvijajo učitelji pri vodenju razreda. Tu govorimo predvsem o pojasnjevanju, argumentiranju, prepričevanju, pridiganju, dajanju naukov in nasvetov, ko se pojavijo vzgojni problemi (Peček Čuk in Lesar 2009). Avtorici izpostavljata, da jih nekateri, še posebno, če gredo tovrstne metode vzgajanja v smeri pridiganja, pojmujejo kot manj učinkovite, saj se mladi poskušajo upirati avtoriteti. Pomembno je, da nasvet izreče prava oseba ob pravi priložnosti. Vse naštetu pa morajo učitelji združiti s praviimi metodami in oblikami dela, nagradami in kaznimi ter učnimi vsebinami, ki jih vključujejo v delo z učenci.

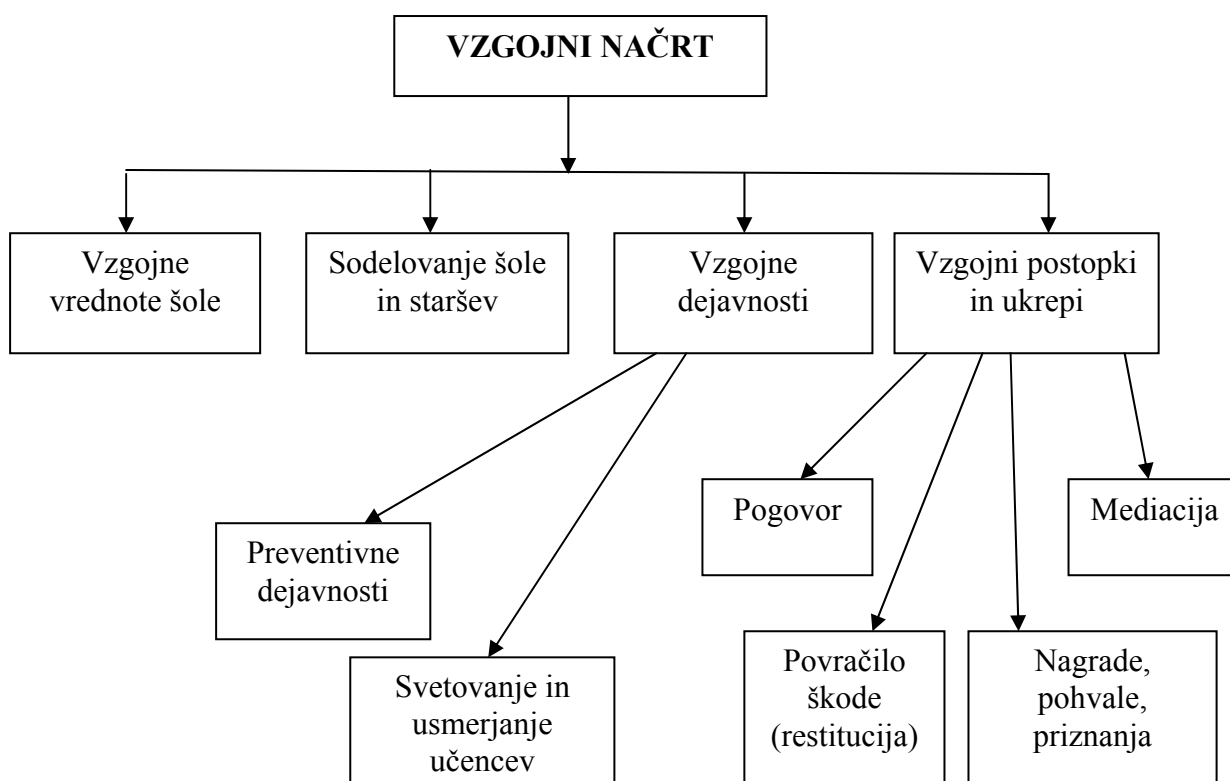
Pri vzgojnem delovanju je pomembno, da je le-to pedagoško ter v skladu s pravilniki; usmerjeno mora biti v bodoči razvoj učenca, da bi ga v prihodnosti odvrnili od tega, da bi dejanje ponovil.

Različni vzgojni ukrepi so del vsakdana. Da bi bilo učiteljem lažje pri odločitvah, kako se spoprijeti z različnimi vzgojnimi težavami, je na področju šolske zakonodaje predpisan vzgojni načrt.

2.2 VZGOJNI NAČRT

Konec leta 2007 se je v Sloveniji zgodila sprememba na področju šolske zakonodaje. V Državnem zboru RS so sprejeli spremembe o vzgojnem delovanju šole; za osnovne šole je bilo predpisano, da morajo z začetkom šolskega leta 2009/2010 imeti vzgojni načrt, ki bo del letnega delovnega načrta in s katerim bodo določile načine doseganja in uresničevanja ciljev ter vrednot iz 2. člena Zakona o osnovni šoli (1996) ob upoštevanju potreb in interesov učencev ter posebnosti šolskega okolja.

2.2.1 Vsebina vzgojnega načrta



Slika 1: Vsebina vzgojnega načrta (Vzgojni načrt OŠ Frana Kranjca Celje)

Različni avtorji (npr. Devjak in Krajncan 2009; Gomboc 2007; Kroflič 2007) imajo različne poglede na to, kaj vse in katere elemente naj bi vzgojni načrt vseboval. Vsi pa so si enotni, da mora vzgojni načrt temeljiti na ciljih javne šole ter da ga morajo oblikovati delavci šole s starši in učenci. Zlasti učenci morajo imeti aktivno vlogo pri nastajanju vzgojnega načrta, pri načrtovanju, izvedbi in evalvaciji življenja in dela na šoli, pri tako imenovanih proaktivnih, preventivnih in tudi korektivnih vzgojnih dejavnostih ter raznih oblikah svetovanja.

Odgovorno morajo sodelovati pri postavljanju mej, reševanju konfliktov in pri izrekanju vzgojnih ukrepov.

V nadaljevanju se bomo posvetili mediaciji kot načinu reševanja konfliktov v osnovni šoli. Ob pripravi vzgojnih načrtov jo je mnogo šol uvrstilo med preventivne in proaktivne dejavnosti.

2.3 KONFLIKT



Vir: <http://www.optima-personal.at/?Rpage=wirtschaftsmediation.html>

2.3.1 Definicije konflikta

Ljudje pojmujeemo konflikt zelo različno, na primer kot spor, prepir, pretep, nesporazum, različna mnenja. Pri večini ljudi to tudi pomeni nekaj slabega, čemur se je potrebno, če je le mogoče, izogibati.

Različni avtorji podajajo različne definicije konflikta, iz katerih so razvidni različni zorni koti pogleda na konflikt.

Gordon (1989) pravi: »Konflikt je situacija, ko vedenje enega ovira izpolnjevanje potreb drugega, ali pa ko so neusklajene vrednote dveh posameznikov.«

Iršič (2004) piše: »Konflikt je stanje, ko dva ali več sistemov znotraj istega sistema oz. teritorija ne funkcionirata optimalno zaradi (delne) neusklajenosti sistema.«

Metelko Lisčeva (2005) te definicije nekoliko posploši in ugotavlja naslednje:

- »konflikt se rodi vedno znotraj določenega odnosa; z ljudmi, s katerimi nismo v nikakršnem odnosu, niti posrednem, tudi v konflikt ne moremo priti; če se kljub temu zgodi, da se ustvari takšen konflikt na daljavo (npr. ideološki konflikt), se s tem drugim vzpostavi nek odnos, čeprav posreden;
- V ozadju konflikta je vedno neka neusklajenost potreb, vrednot, interesov, čustev, ravnanj, dejanj, sistema;

- Vsak konflikt se rodi znotraj interakcije treh dejavnikov: ljudi, problema in procesov.«

Če vse definicije avtorjev nekoliko posplošimo, lahko rečemo, da do konflikta vedno pride v neki interakciji zaradi določene nezdržljivosti nečesa med udeležencema ali udeleženci. Iz vseh omenjenih definicij ugotovimo, da vse definicije vsebujejo misel, da je konflikt nekaj negativnega, nekaj, kar prinese človeku le slabo, vendar to ni čisto tako, saj obstajajo tudi pozitivni vidiki konfliktov, ki so nam na prvi pogled pogosto skriti, a kljub temu zelo pomembni.

2.3.2 Pozitivni vidiki konfliktov in posledice nerazrešenih konfliktov

Ljudem se ob besedi konflikt pogosto porodi misel: «Ko bi le konfliktov ne bilo!» Toda konfliktu, ki zaznamuje vsak človekov odnos, se preprosto ne moremo izogniti. Prej nasprotno. Konflikt igra v človekovem življenju pomembno vlogo. Metelko Lisčeva (2008) piše, da je konflikt hkrati ovira na poti posameznikovega razvoja in priložnost za novo sintezo v odnosih. Od posameznika, ki se znajde v konfliktni situaciji, je odvisno, kaj bo iz konflikta »iztržil« oziroma kako bo konflikt vplival na njegovo nadaljnje življenje, še posebej na odnos s človekom, s katerim je prišel v spor. Dodaja pa, če se s konflikti soočamo, če jih rešujemo, potem v nas sprožajo novo ustvarjalnost, ker bogatijo odnos, mobilizirajo motivacijo, spodbujajo osebnostno rast, krepijo medsebojno sodelovanje ter nas vodijo do globljega razumevanja sveta in odnosov, v katere smo vpeti.

Iršič (2003) dodaja še naslednje koristi: »V konfliktu bolj spoznamo drugega. Konflikti spodbujajo osebnostno rast. Razrešeni konflikti povečujejo in utrjujejo sposobnosti razreševanja in obvladovanja konfliktov, prispevajo k širjenju znanja in poglobljanju razumevanja sveta oz. življenja, prinašajo višjo raven kulture v interakciji in omogočajo bolj intenzivno sodelovanje ter večje zaupanje drug drugemu in samemu sebi.«

Vedno, ko se znajdemo v konfliktu, je to za nas neprijetna situacija, ki jo spremljajo čustva neugodja, zato ob tem pogosto pozabimo, da se v konfliktu lahko marsikaj naučimo in iz njega veliko dobimo za naše nadaljnje življenje, če ga uspešno razrešimo.

Iršič (2003) piše tudi o negativnih posledicah nerazrešenih ali neobvladanih konfliktov. To pa so: upad komunikacije, poslabšanje ali celo prekinitev odnosa oz. razpad skupine, stagnacija

sistema ali odnosa, nasilje in zatiranje. Če nič drugega, neobvladani konflikti še naprej motijo interakcijo in ovirajo optimalno delovanje sistema.

Majhnih in pogostih konfliktov se torej ni treba bati in se jim tudi ne izogibati, ker gradijo odnos in pomagajo rešiti toliko, kolikor zmoremo v tistem trenutku prenesti. V življenje vnašajo dinamiko in svežino. Bati se je treba zatišja, kajti po njem pride pravi izbruh, ki ne gradi, temveč ruši. Izredno pomembno je, da si pridobimo večšine za mirno, nenasilno reševanje konfliktov, za aktivno držo v konfliktnih situacijah.

2.3.3 Stili odzivanja na konflikte

Ljudje smo si med seboj različni, zato imamo tudi različne načine reševanja konflikta ter različne načine odzivanja nanje (Iršič 2010).

Občutki udeležencev, vpletenih v konflikt, in njihovo doživljanje konflikta so različni glede na vrsto odziva:

- umik – oseba se izogiba udeležbi, ne priznava obstoja konflikta, ne priznava čustev, se ne more opredeliti, odločiti;
- prevlada – oseba gleda zgolj na svoje interese, poudarja neskladnost, ne popušča pri svoji poziciji, ni pripravljena pogledati na situacijo z zornega kota drugega, obtožuje, dominira nad drugo osebo;
- izglajevanje – oseba popušča, si prizadeva, da bi ustregla nasprotniku, se podreja, ni zmožna uveljavljati svojih potreb, teži k miru za vsako ceno, igra žrtev;
- kompromis – oseba je pripravljena popuščati, vendar ne do neskončnosti, trguje za optimalno rešitev, do določene mere je kooperativna, razumsko sprejema rešitve »zlate sredine«, pogosto z občutkom nezadovoljstva in neuspeha;
- razreševanje – oseba se s konfliktom odgovorno in zavestno sooči, predstavlja svoje in sprejema nasprotne argumente, zadeve ne jemlje osebno, pripravljena je na novo kakovost odnosa.

2.4 MEDIACIJA

»Konflikti lahko postanejo prostor dialoga
in družbenega soočanja s spoštovanjem medsebojne različnosti.«

(avtor neznan)

V Društvu mediatorjev Slovenije (<http://www.slo-med.si>) pravijo, da želijo z mediacijo vzpostaviti novo kulturo reševanja sporov, kjer ni zmagovalca in poraženca, kjer vzamemo spor v lastne roke in ga sami rešimo. V procesu mediacije poskušajo razumeti tako eno kot drugo stran in razumeti ozadje spora. V kreativnem procesu iskanja nove rešitve poskušajo najti način, kako bi bili zadovoljeni interesi vseh strani.

2.4.1 Kaj je mediacija?

Beseda izhaja iz latinskega izraza *mediatio*, kar pomeni pomirjujoče posredovanje (Kodek 2005). Udovič (1999) piše, da je mediacija prastar način razreševanja konfliktov, ki so ga v laični obliki uporabljala že mnoga stara ljudstva. Sposobnost razreševanja konfliktov pa je ena temeljnih veščin, ki jih tudi danes človek potrebuje za kvalitetno in produktivno življenje v skupnosti. Posebne veščine, znanja, zlasti pa pozitivne izkušnje razreševanja sporov predstavljajo sestavni del socialne opremljenosti in so še posebej dobrodošle pri mladih, da se lahko izoblikujejo v pozitiven vzorec reševanja problemov. Izsiljevanje, verbalno in fizično nasilje ter grožnje nadomesti mirno in konstruktivno sodelovanje pri iskanju skupne rešitve.

Prgić (2010) piše, da je mediacija ena izmed oblik alternativnega reševanja sporov, ki pomeni kakršen koli formalni ali neformalni postopek poleg sodnega, ki ga je mogoče uporabiti za reševanje različnih sporov. Gre za proces, v katerem udeleženci s pomočjo tretje nevtralne oz. nepristranske osebe skozi pogovor izpostavijo sporna vprašanja z namenom oblikovanja možnosti, preverjanja alternativ in oblikovanja sporazumnega dogovora, ki bo zadovoljil potrebe vseh udeležencev.

Različne definicije mediacije so si enotne v tem, da je mediacija pospeševalen proces, v katerem tretja nevtralna stran brez poseganja v vsebino spora posreduje med dvema ali več udeleženci in nima nikakršnega pooblastila, da bi sprejela kakršno koli odločitev namesto udeležencev v sporu. Mediatorjeva naloga je, da s pomočjo različnih komunikacijskih tehnik in veščin pomaga udeležencem v sporu definirati problem, vzpostaviti pogajanje in rešiti

konflikt na sporazumen način, vendar brez vsiljevanja rešitve (nima naloge, da bi ugotavljal, kdo ima prav in kdo nima). Pri mediaciji se udeleženci sami odločijo, katera rešitev je zanje najboljša. Ker pridejo pri mediaciji udeleženci do rešitve skupaj, z dogovorom, situacije ne moremo opisovati kot zmago za eno in poraz za drugo stran.

2.4.2 Vrste mediacije

Na internetni strani Inštituta Concordia predstavljajo mediacijo kot način reševanja konfliktov, ki je uporaben na mnogih področjih:

- *družinska mediacija*: dobrodošla metoda reševanja družinskih sporov, učinkovita zlasti v ločitvenih postopkih, saj predstavlja enega najmanj neprijetnih in najmanj travmatičnih načinov ureditve medsebojnih razmerij, ki poleg želja zakoncev nenehno upošteva tudi korist otrok;
- *mediacija v skupnosti*: mediacija v sferi civilne družbe, v katero so vključeni državljani in kjer prihaja do različnih sporov, med katerimi prevladujejo sosedski spori;
- *šolska in vrstniška mediacija*: učinkovita metoda reševanja konfliktov, ki se porajajo v šoli med učenci, učenci in učitelji, učitelji in starši, šolo in okoljem. V šolski prostor vnaša dialog, zmanjšuje nasilje, vzgaja mladostnike za kritično razmišljanje in jih uči mirnega soočanja z razlikami in drugačnostjo;
- *mediacija v gospodarskih, delovnopравnih in civilnih sporih*: mediacija predstavlja na tem področju alternativo sodnemu reševanju sporov. Je hitrejša, cenejša, strankam prijaznejša. Posredno pozitivno vpliva na zmanjševanje sodnih zaostankov;
- *mediacija med žrtvijo in oškodovancem*: pomaga obema, da se spravita s sabo, z dogodkom (kaznivim dejanjem), razčistita stvari med sabo in zaživita svoje življenje naprej;
- *mediacija v delovnih skupnostih*: zagotavlja, da se spori odpravljajo sproti. Pozitivna in ustvarjalna klima na delovnem mestu pripomore k učinkovitosti dela.

2.4.3 Pomen mediacije v šoli

Tanja Metelko Liseč (2008) pravi, da je sposobnost reševanja konfliktov ena temeljnih veščin, ki jih danes človek potrebuje za kakovostno in produktivno življenje v družbeni skupnosti. Posebne veščine, znanja, zlasti pa pozitivne izkušnje razreševanja sporov so sestavni del

socialne opremljenosti in so še posebej dobrodošle pri mladih, saj se lahko oblikujejo v pozitiven vzorec reševanja problemov. Namesto izsiljevanja, verbalnega in fizičnega nasilja ter groženj stopi v ospredje mirno in konstruktivno sodelovanje ter iskanje skupne rešitve.

Pomembna prednost mediacije pred drugimi vzgojnimi ukrepi je tudi to, da sta pri mediaciji »zmagovalca« oboje strani, pri ukrepih, ki jih izreče avtoriteta, pa imamo na eni strani »zmagovalca«, na drugi pa »poraženca.«

Z mediacijo učenci lažje prepoznajo, da so sami tisti, ki lahko rešijo svoj spor, če tako želijo. Z izvajanjem mediacije v šoli ustvarjamo šolsko klimo, ki podpira sodelovanje, občutek za pravičnost, skrb za sočloveka in razumevanje različnosti med posamezniki. Poleg tega uči učence konstruktivnega reševanja konfliktov, pripomore pa tudi k temu, da učenci bolj rešujejo konflikte, kadar se sami znajdejo v njih (Prgić 2010).

Učenci se v procesu mediacije naučijo komunikacijskih veščin, aktivnega poslušanja, izražanja lastnih čustev na pozitiven in miren način idr. Vse pridobljene veščine lahko uporabljajo v vsakdanjem življenju, kadar se sami znajdejo v konfliktni situaciji.

Glavna prednost uporabe mediacije v šoli pa je, da mladi spoznajo, da so sami odgovorni za svoje vedenje.

Tanja Metelko Lisec (2008a, str. 11) povzema pomen mediacije v šoli z naslednjimi besedami: »Vključitev obvladovanja konfliktov z mediacijo v šolski vsakdan in njegovo praktičiranje pripravlja učence na življenje v družbi, zmanjšuje napetost in je način za normalizacijo medčloveških odnosov; je hkrati sestavni del psihološke podpore pedagoški praksi v šoli.«

2.4.4 Uspešnost mediacije v šoli

Kriterijev, na podlagi katerih bo vpeljava mediacije na šolo ocenjena kot uspešna, je več. Na internetni strani Inštituta Concordia so zapisali, da bo mediacija na šoli uspešna:

- če mediacija ne bo poimenovana zgolj kot »program«, temveč »projekt šole« za novo kulturo odnosov;
- če bo vodstvo šole resnično podpiralo mediacijo;

- če bodo v mediacijo vključene vse skupine oz. vsi: učenci, učitelji, tehnično osebje na šoli (kuharice, snažilke, hišnik idr.), vodstvo šole, starši;
- če bo šola imela dobrega koordinatorja;
- če se bodo dosledno upoštevala temeljna načela mediacije.

2.4.4.1 Šolska mediacija



Vir: http://www.napovednik.com/dogodek147047_mednarodni_simpozij_solska_in_vrstniska_mediacija

Pojav šolske mediacije v Sloveniji je relativno svež. Institut za mediacijo Concordia sistematično uvaja model mediacije v šolski prostor šele zadnjih osem let. Nasprotno pa je šolska mediacija v mnogih državah zahodne Evrope, še posebej pa v Združenih državah Amerike, že uveljavljena in dosega vidne uspehe.

Tanja Metelko Lisec (2008) piše, da je šolska mediacija eden od načinov reševanja konfliktov, pri katerem gre za celoten program vzgojno-izobraževalne ustanove, ki prinese spremembe v celotni shemi pristopa k reševanju konfliktov. Šolski mediator je usposobljen za vodenje postopka mediacije v katerih koli sporih v vzgojno-izobraževalni ustanovi, med katerimi koli udeleženci (med učenci, med starši in učitelji, med učitelji, med vodstvom šole in učitelji ...). Avtorica nadaljuje, da se šolska mediacija lahko uporablja tudi v dokaj neformalni obliki: strokovni delavec, ki je usvojil »duha mediacije« ter temeljne tehnike, lahko s temi načeli učinkovito posreduje v konfliktu med dvema osebama. Tretji način prakticiranja mediacije v šoli pa predstavlja uporabo posameznih tehnik mediacije, ki so lahko zelo uspešno orodje pri vodenju razgovora, timskega delu, na sestankih itd.

V javnosti lahko zasledimo nedoslednost pri rabi izraza »šolska mediacija«, ki lahko predstavlja določeno zmedo v šolskem prostoru. »Šolska mediacija« načeloma predstavlja postopek mediacije, ki ga izvaja šolski mediator. Vendar pa lahko zasledimo širšo uporabo izraza: pogosto se uporablja za splošni izraz mediacij v šoli, ki zajemajo tako šolsko kot vrstniško mediacijo.

Verbnik Dobnikarjeva (2006) meni, da je dopolnjevanje šolske mediacije z vrstniško mediacijo zelo učinkovito, saj se učenci takšnega načina reševanja konfliktov učijo tudi po modelu, ki jim ga predstavlja učitelj.

2.4.4.2 Vrstniška mediacija

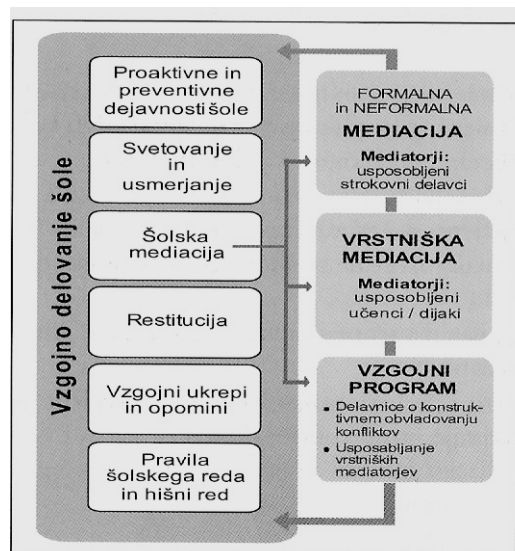


Vir: <http://www.center-mi.si/meditacija/gradiva.html>

»Mladi so, če so spoštovani in cenjeni in če čutijo, da jim je zaupana odgovornost, sposobni delati čudeže.«

(neznan avtor)

Med vzgojno delovanje šole spada tudi vrstniška mediacija. Je učinkovit vzgojni ukrep, s katerim lahko mlade spodbudimo, da pomagajo svojim vrstnikom. Šole so v skladu z zakonodajo o novem vzgojnem konceptu oblikovale in začele izvajati vzgojne načrte, s katerimi so posodobile in razširile svojo vzgojno in izobraževalno vlogo. Spodnja slika prikazuje prostor šolske mediacije med drugimi vzgojnimi dejavnostmi šole ter področje in vsebino njenega delovanja, kamor spada tudi vrstniška mediacija.



Slika 2: Vključenost vrstniške mediacije v vzgojno delovanje šole (Iršič et al. 2010)

Vrstniška mediacija se od drugih vrst mediacije razlikuje že v tem, da v svojem imenu izpostavlja mediatorja, v tem primeru vrstnika sprtih strani. Ravno to je ključno, saj učenci

mediatorji naredijo proces primeren njihovim letom in sprtima stranema ne predstavljajo avtoritete, zato jih lažje spodbudijo, da se vključijo v proces (Iršič e tal. 2010). S tem se strinja tudi Tanja Metelko Liseč (2005a) in poudarja, da je eden od načinov, ki jih lahko šola uporabi za spodbujanje in razvijanje strpnega ter konstruktivnega reševanja konfliktov. Gre za proces, v katerem sta udeležena vsaj dva učenca, med katerima je prišlo do nesoglasja, konflikta. Obe strani morata biti pripravljene nastalo situacijo razrešiti na miren, strpen in produktiven način, ki lahko pripelje do konkretne, prostovoljno in dogovorno dosežene rešitve. Uspeh je tudi, če obe strani komunikacijo dosežeta, da se spor prestavi na obvladljivo raven.

Pri tem jima pomaga tretji, nevtralni vrstnik, ki z različnimi tehnikami, veščinami in znanji učencema v konfliktu pomaga pri razlagi različnih pogledov, izražanju želja in potreb, da bi poiskala najboljšo med možnimi rešitvami. Proces vrstniške mediacije se šteje za uspešnega, če učenca zgladita spor ter ob koncu čutita zadovoljstvo z doseženo rešitvijo in če se iz nastale situacije naučita kaj uporabnega za svoje življenje.

3 PRAKTIČNI DEL NALOGE

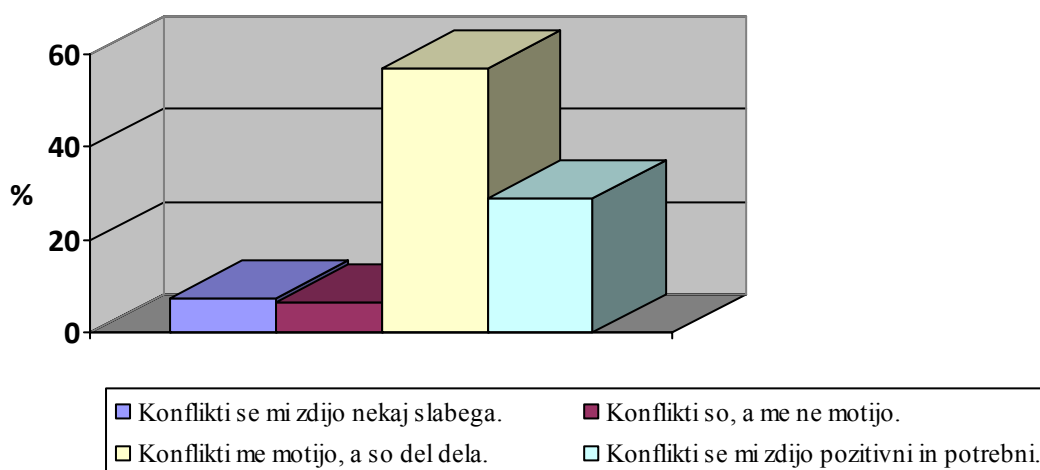
3.1 REZULTATI IN RAZLAGA

3.1.1 Analiza in interpretacija vprašalnika za učitelje

Tabela št. 1: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 1 – Kakšen je vaš odnos do konfliktov?

	f	f %
Konflikti se mi zdijo nekaj slabega.	8	7,5
Konflikti so, a me ne motijo.	7	6,5
Konflikti me motijo, a so del dela.	61	57,0
Konflikti se mi zdijo pozitivni in potrebni.	31	29,0
Skupaj	107	100,0

Grafični prikaz št. 1: Odstotki (f %) za vprašanje številka 1 – Kakšen je vaš odnos do konfliktov?

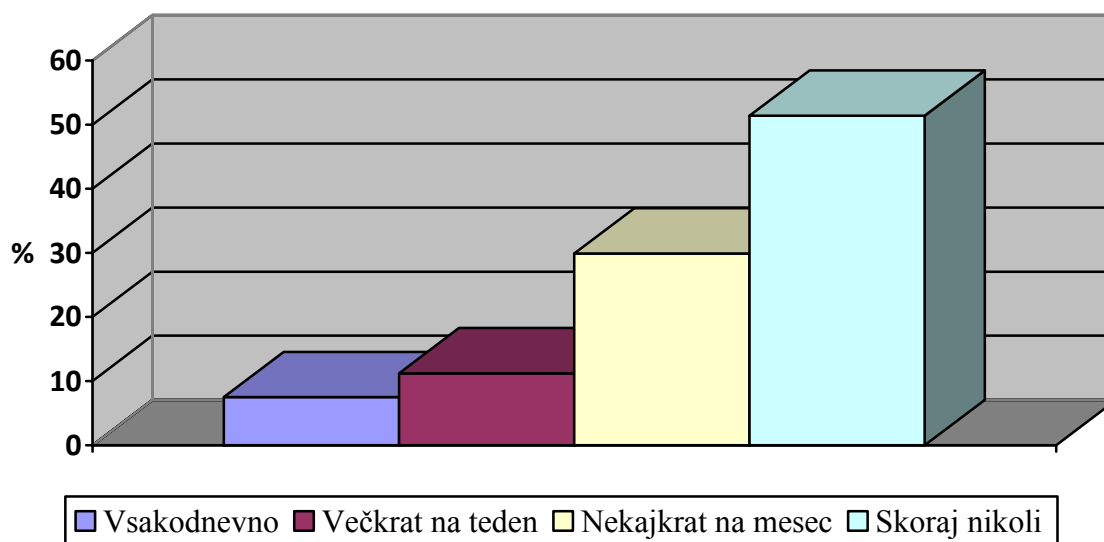


Pri vprašanju, kakšen je odnos učiteljev do konfliktov, učitelji presenetljivo odgovarjajo (57 %), da jih konflikti motijo, vendar jih sprejemajo kot del svojega dela. Slaba tretjina (29 %) jih meni, da so konflikti nekaj pozitivnega in nujno potrebni. Nizek je odstotek tistih učiteljev, ki jih konflikti ne motijo (6,5 %) ali pa se jim zdijo nekaj slabega (7,5 %).

Tabela št. 2: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 2 – Kako pogosto prihajate v konflikt z učenci?

	f	f %
Vsakodnevno	8	7,5
Večkrat na teden	12	11,2
Nekajkrat na mesec	32	29,9
Skoraj nikoli	55	51,4
Skupaj	107	100

Grafični prikaz št. 2: Odstotki (f %) za vprašanje številka 2 – Kako pogosto prihajate v konflikt z učenci?

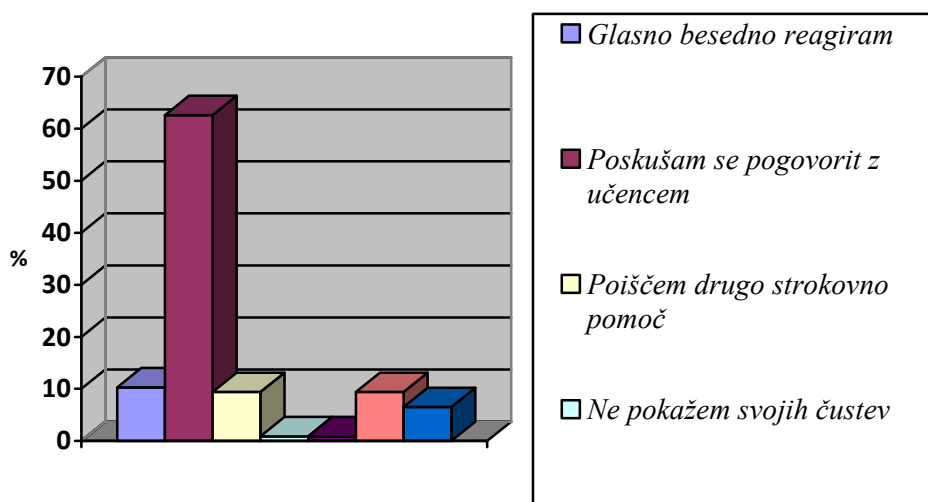


Analiza podatkov pri vprašanju, kako pogosto učitelji prihajajo v konflikt z učenci, kaže, da kar 51,4 % anketiranih učiteljev skoraj nikoli ne prihaja v konflikt z učenci. Medtem ko jih 29,9 % v konflikt z učenci prihaja nekajkrat na mesec, 11,2 % učiteljev pa v konflikt z učenci prihaja večkrat na teden. Osem učiteljev (7,5 %) odgovarja, da z učenci prihajajo v konflikt vsakodnevno.

Tabela št. 3: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 3 – Kako najpogosteje ravnate, ko pride do konflikta?

	f	f %
Glasno besedno reagiram	11	10,3
Poskušam se pogovoriti z učencem	67	62,6
Poiščem drugo strokovno pomoč	10	9,4
Ne pokažem svojih čustev	1	0,9
Konflikt ignoriram	1	0,9
Uporabljam strategijo, ki pomaga pri konstruktivnem reševanju konfliktov (mediacija)	10	9,4
Drugo	7	6,5
Skupaj	107	100

Grafični prikaz št. 3: Odstotek (f %) za vprašanje številka 3 – Kako najpogosteje ravnate, ko pride do konflikta?



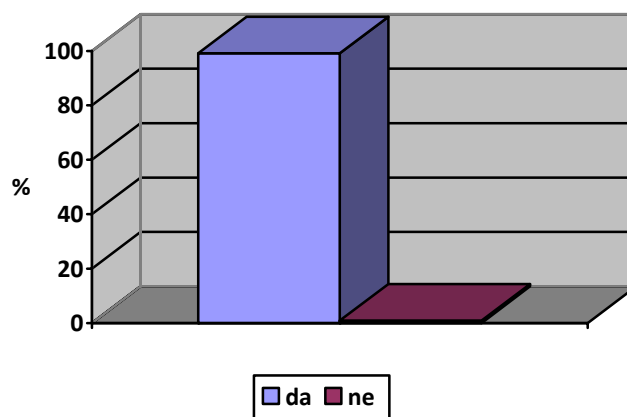
Graf in tabela št. 3 prikazujeta podatke o tem, kako učitelji najpogosteje ravnajo, ko pride do konflikta. Večina učiteljev (62,6 %) odgovarja, da se ob pojavu konflikta z učencem poskuša pogovoriti. Enajst učiteljev (10,3 %) glasno besedno reagira, enak odstotek učiteljev (9,4 %) poišče drugo strokovno pomoč ali uporabi strategijo, ki pomaga pri konstruktivnem reševanju konfliktov (mediacijo). Učitelji so pod drugo navajali:

- pogled,
- razlaga situacije in uvidenje posledic dejanja,
- učenci morajo opisati potek dogodka in svoja čustva,
- zelena miza, za katero rešujejo konflikte.

Tabela št. 4: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 4 – Ali vam je pojem mediacije znan?

	f	f%
Da	106	99,1
Ne	1	0,9
Skupaj	107	100

Grafični prikaz št. 4: Odstotek (f %) za vprašanje številka 4 – Ali vam je pojem mediacije znan?

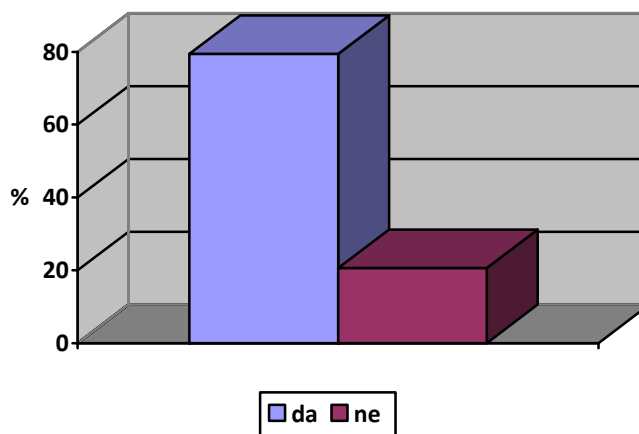


Na vprašanje, ali je učiteljem pojem mediacije znan, so skoraj vsi učitelji (99,1 %) odgovorili pritrdilno. Le enemu učitelju (0,9 %) pojem mediacije ni znan.

Tabela št. 5: Število (f) in odstotek (f%) za vprašanje številka 5 – Ali vam je mediacija že bila predstavljena kot način reševanja konfliktov?

	f	f%
Da	85	79,4
Ne	22	20,6
Skupaj	107	100

Grafični prikaz št. 5: Odstotek (f %) za vprašanje številka 5 – Ali vam je mediacija že bila predstavljena kot način reševanja konfliktov?



Graf in tabela št. 5 prikazujeta, da je 85 učiteljem (79,4 %) mediacija, kot način reševanja konfliktov že bila predstavljena, medtem ko 22 učiteljem (20,6 %) mediacija še ni bila predstavljena.

Tabela št. 6: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 6 – Ali ste se že izobraževali na področju mediacije?

	f	f %
Da	31	29
Ne	76	71
Skupaj	107	100

Grafični prikaz št. 6: Odstotek (f %) za vprašanje številka 6 – Ali ste se že izobraževali na področju mediacije?

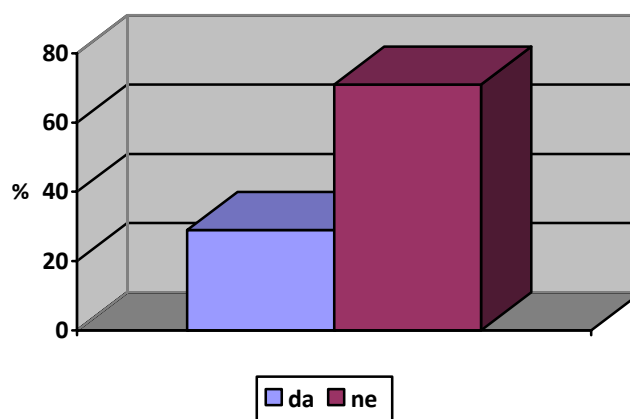


Tabela in graf št. 6 prikazujeta, da se 71 % učiteljev na področju mediacije še ni usposabljal, medtem ko se je 29 % anketiranih učiteljev že usposobilo na področju mediacije.

3.1.2 Analiza in interpretacija vprašalnika za učitelje mediatorje

Tabela št. 7: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 1 - Kakšen je vaš odnos do konfliktov?

	f	f%
Konflikti se mi zdiyo nekaj slabega.	1	8,3
Konflikti so, a me ne motijo.	2	16,7
Konflikti me motijo, a so del dela.	3	25,0
Konflikti se mi zdiyo pozitivni in potrebni.	6	50,0
Skupaj	12	100

Grafični prikaz št. 7: Odstotek (f %) za vprašanje številka 1 - Kakšen je vaš odnos do konfliktov?

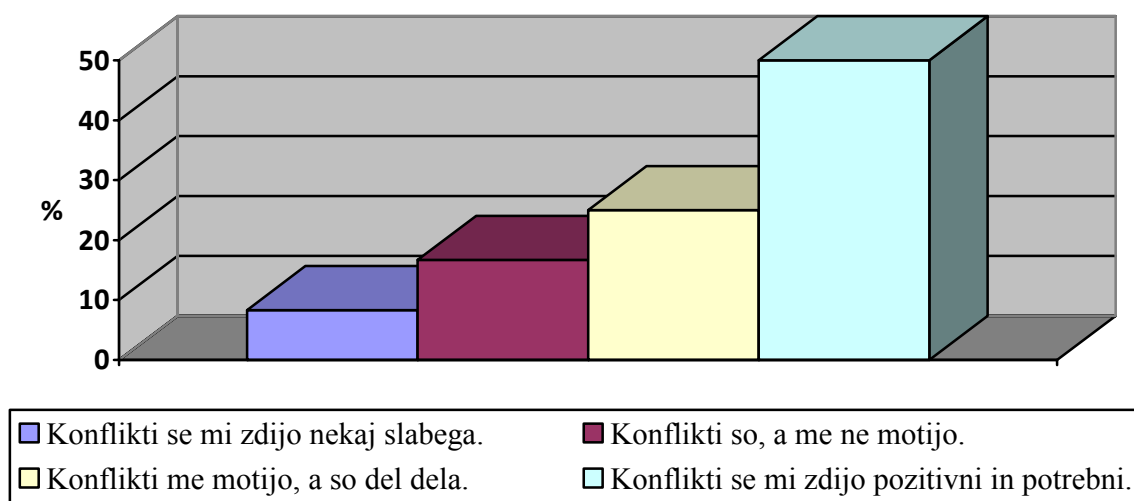
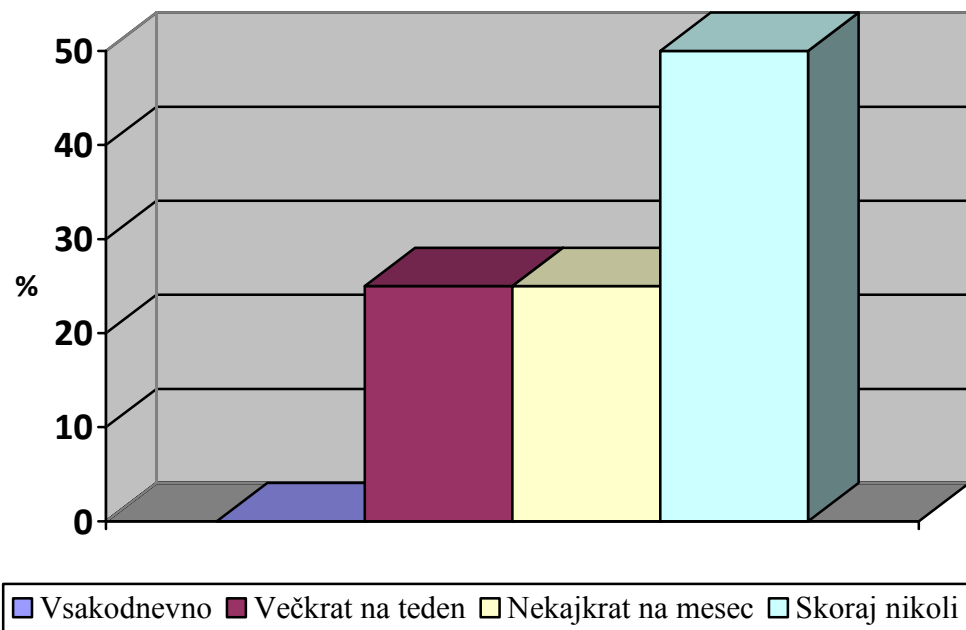


Tabela in graf št. 7 prikazujeta, kakšen je odnos učiteljev mediatorjev do konfliktov. Polovici mediatorjev se zdijo konflikti pozitivni in potrebni. Četrtno mediatorjev konflikti motijo, a jih jemljejo kot del službe, medtem ko 2 učiteljev mediatorjev konflikti ne motijo (16,7 %), enemu učitelju pa se zdijo nekaj slabega (8,3 %).

Tabela št. 8: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 2 - Kako pogosto prihajate v konflikt z učenci?

	f	f%
Vsakodnevno	0	0,0
Večkrat na teden	3	25,0
Nekajkrat na mesec	3	25,0
Skoraj nikoli	6	50,0
Skupaj	12	100

Grafični prikaz št. 8: Odstotek (f %) za vprašanje številka 2 - Kako pogosto prihajate v konflikt z učenci?

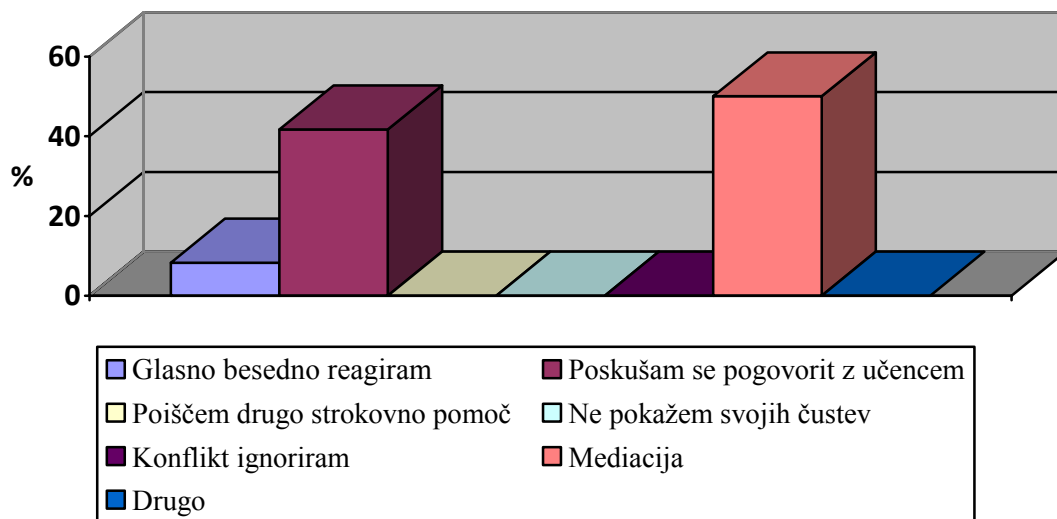


Pri vprašanju, kako pogosto učitelji mediatorji prihajajo v konflikt z učenci, jih je polovica odgovorila, da skoraj nikoli. Predpostavljamo, da je to zaradi pridobljenih veščin mediacije in učitelji znajo ustrezno odreagirati na dogodek, predno pripelje do konflikta. Hkrati pa je zaskrbljujoč odstotek učiteljev mediatorjev, ki prihajajo v konflikt z učenci nekajkrat na mesec (25 %) ali celo večkrat na teden (25 %).

Tabela št. 9: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 3 - Kako najpogosteje ravnate, ko pride do konflikta?

	f	f %
Glasno besedno reagiram	1	8,3
Poskušam se pogovoriti z učencem	5	41,7
Poiščem drugo strokovno pomoč	0	0,0
Ne pokažem svojih čustev	0	0,0
Konflikt ignoriram	0	0,0
Uporabljam strategijo, ki pomaga pri konstruktivnem reševanju konfliktov (mediacija)	6	50,0
Drugo	0	0,0
Skupaj	12	100

Grafični prikaz št. 9: Odstotek (f %) za vprašanje številka 3 - Kako najpogosteje ravnate, ko pride do konflikta?



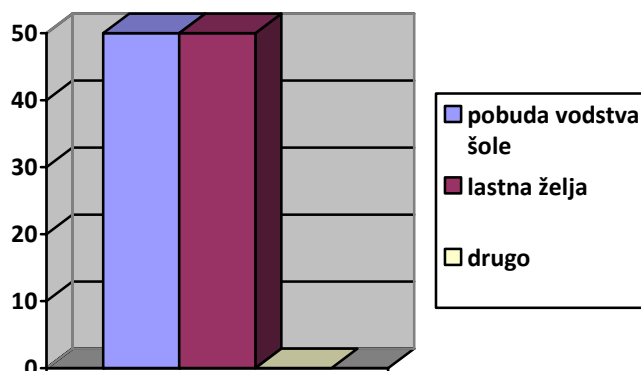
Iz analize odgovorov je razvidno, da polovica učiteljev mediatorjev ob konfliktu uporabi strategijo mediacije, sledijo jim učitelji mediatorji (41,7 %), ki se ob konfliktu poskušajo z učenci pogovoriti in le en učitelj mediator (8,3 %), ki glasno besedno reagira.

Zanimiv se nam je zdel podatek, da še vedno veliko učiteljev mediatorjev daje prednost pogovoru pred mediacijo.

Tabela št. 10: Število (f) in odstotek (f %) za vprašanje številka 4 - Razlog, da ste se izobrazili za mediatorja, je bil ...?

	f	f%
Pobuda vodstva šole	6	50,0
Lastna želja	6	50,0
Drugo	0	0,0
Skupaj	12	100

Grafični prikaz št. 10: Odstotek (f %) za vprašanje številka 4 - Razlog da ste se izobrazili za mediatorja, je bil ...?



Analiza podatkov kaže, da je odstotek učiteljev, ki so se izobrazili za mediatorja na pobudo vodstva šole (50 %) in tistih, ki so se izobraževali na lastno željo (50 %), enak.

Dodatna analiza tega vprašanja je pokazala, da je večina učiteljev mediatorjev, ki so se izobraževali na lastno željo zaposlena v vzgoji in izobraževanju do 5 let. Iz teh podatkov sklepamo, da je večina pridobila to znanje v času študija (kot obštudijsko dejavnost) ali po študiju pred zaposlitvijo.

Tabela št. 11: Odgovori za vprašanje številka 5 - Katere oblike mediacije imate v vaši ustanovi?

	I. OŠ	II. OŠ	OŠ Frana Kranjca
Šolska mediacija	NE	DA	DA
Vrstniška mediacija	NE	NE	DA
Drugo	DA	NE	NE

Tabela št. 11 prikazuje oblike mediacije v treh celjskih osnovnih šolah (ostale celjske osnovne šole mediacije še niso uvedle v šolski prostor). Na dveh od treh šol imajo uvedeno šolsko mediacijo, kar pomeni, da mediacijo izvaja učitelj mediator, ki se je za to usposobil. Na eni šoli imajo poleg šolskih mediatorjev izobražene tudi vrstniške mediatorje. Na eni izmed celjskih osnovnih šol izvajajo delavnice za mediacijo samo za nadarjene učence.

Odgovori na vprašanje številka 6 - Zakaj ste se na šoli odločili za izvajanje mediacije?

Ker gre za vprašanje odprtega tipa, smo se odločili, da zapišemo odgovore učiteljev mediatorjev, zakaj so se na šoli odločili za izvajanje mediacije.

Zapisani odgovori so bili:

- Sposobnost razreševanja konfliktov je ena temeljnih veščin, ki jih učenci potrebujejo za kvalitetno življenje.
- Posebne veščine, znanja, zlasti pa pozitivne izkušnje razreševanja sporov so sestavni del socialne opremljenosti učencev in so posebej dobrodošle pri mladih, saj si tako izoblikujejo pozitiven vzorec reševanja konfliktov.
- Z namenom zmanjšanja izsiljevanja, fizičnega in verbalnega nasilja, groženj naj bi prišlo do mirnega in konstruktivnega sodelovanja pri iskanju rešitve.
- Z željo seznaniti učence, da iz spora ni nujno, da odidejo kot zmagovalci ali poraženci, ampak da s komunikacijo in poslušanjem pridejo do rešitve, ki je sprejemljiva za oba udeleženca.
- Ker smo mediacijo uvrstili v vzgojni načrt kot preventivno in proaktivno dejavnost na šoli.

Tabela št. 12: Odgovori za vprašanje številka 7 - Kakšne so, po vašem mnenju, prednosti in slabosti mediacije?

PREDNOSTI	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - učinkovito razreševanje konfliktov; - učenje življenjsko pomembnih spretnosti (komunikacija, aktivno poslušanje, izražanje in prepoznavanje čustev); - razreševanje konfliktov s sodelovanjem; - razumevanje drugačnosti in strpnost do drugačnosti; - dvig samozavesti udeležencev (ker ni zmagovalca in poraženca, ampak gresta enakovredna iz tega procesa); - v razredu pridobimo na času za učenje in 	<ul style="list-style-type: none"> - da kateri od udeležencev v sporu ni pripravljen na mediacijo; - ko kateri od udeležencev v sporu ni sposoben priti do dogovora ali se ga držati; - ni v interesu udeležencev, da se pogodita; - če oseba (mediator) ni dovolj usposobljena za vodenje procesa mediacije ali ni sposobna ostati nevtralna in nepristranska ali poskuša vsiljevati rešitve; - težave pri usklajevanju termina za mediacijo.

<p>poučevanje (manj se ukvarjamo z vzgojno problematiko); - izboljšanje šolske klime (povečanje občutka varnosti učencev v šoli).</p>	
--	--

Tabela predstavlja prednosti in slabosti mediacije, ki so jih navajali učitelji mediatorji. Če dobljene odgovore povzamemo, bi lahko rekli, da učitelji mediatorji kot prednosti navajajo vsa tista znanja, ki so po njihovem mnenju življenjsko pomembna (učinkovitost, konstruktivnost razreševanja konfliktov, komunikacija, prepoznavanje in izražanje čustev, aktivno poslušanje, spoznavanje, razumevanje in sprejemanje drugačnosti v mišljenju, pozitivna samopodoba udeležencev in izboljšanje šolske klime, saj se učitelj v razredu manj ukvarja z vzgojno problematiko).

Kot slabosti so navajali predvsem nepripravljenost sodelovanja udeležencev v mediaciji in pomanjkanje interesa pri razreševanju konflikta. Eden izmed navedenih razlogov je časovna stiska ter dilema, kako uskladiti urnike vseh sodelujočih.

3.2 RAZLAGA HIPOTEZ

S pomočjo dobljenih rezultatov smo potrdili ali zavrnili (ovrgli) hipoteze, postavljene pred začetkom raziskovanja.

H₁ = Večina osnovnih šol v celjski regiji izvaja mediacijo (šolsko, vrstniško).

Domnevo, ki pravi da na večini celjskih šol že izvajajo mediacijo, lahko v celoti ovržemo, saj se je izkazalo, da izmed 9 šol, vključenih v raziskavo, le 3 izvajajo mediacijo.

H₂ = Večini učiteljev osnovnih šol v celjski regiji je bila mediacija že predstavljena kot način reševanja.

Hipotezo, ki pravi, da je večini učiteljev mediacija kot način reševanja konfliktov že bila predstavljena, lahko v celoti potrdimo, saj je na to vprašanje pritrdilno odgovorilo kar 99,1 % anketiranih učiteljev. Na tem mestu se pojavlja vprašanje, zakaj, kljub poznavanju mediacije, le – te niso vključili v delovanje šole.

H₃ = Pogledi na konflikte v šoli se med učitelji in učitelji mediatorji razlikujejo.

Analiza pridobljenih podatkov kaže, da ne obstajajo bistvene razlike v pogledih učiteljev in učiteljev mediatorjev na konflikte. Kar 50 % učiteljem mediatorjem se zdijo konflikti pozitivni in potrebni, medtem ko tako meni 29 % anketiranih učiteljev. Zaskrbljujoče se nam zdi, da kar četrtina učiteljev mediatorjev meni, da so konflikti del njihovega dela in jih obenem ne motijo., medtem ko tako meni 57 % učiteljev.

Ti podatki kažejo, da imajo učitelji, ne glede na to, ali so usposobljeni mediatorji ali ne, podoben pogled na konflikte, saj se pri svojem delu vsakodnevno srečujejo z njimi in jih sproti razrešujejo.

Na podlagi pridobljenih podatkov, smo se odločili, da hipotezo v celoti ovržemo.

H₄ = Večina učiteljev se je za usposabljanje za mediatorje odločila na pobudo vodstva šole.

Naše predvidevanje, da se je večina učiteljev za usposabljanje odločila na pobudo vodstva šole, lahko le delno potrdimo, saj se je izkazalo, da je takšnih učiteljev 50 %. Ostala polovica anketiranih se je za usposabljanje odločila na lastno željo.

4 INTERVJU z ravnateljico Osnovne šole Frana Kranjca Celje

1. Ali se vam zdi, da se je v zadnjih letih na področju razreševanja konfliktov tudi v šolah kaj spremenilo (relacija starši-učitelj-vodstvo šole, učenec-učitelj)?

Družbene in ekonomske razmere v državi in situacija, v kateri smo, povzročata razpad skupnih vrednot in nastajanje individualizma vrednega, dobrega, potrebnega. Torej gre za raznolikost interesov, različna razmišljanja in razlage, razlike v vrednotah in ciljnih posameznikov, kar seveda širi možnost nastajanja konfliktov na ravni vsakdanjih odnosov v družini, med sosedi, na delovnem mestu, seveda tudi v šoli.

Konflikti v šoli na vseh relacijah so povsem nove oblike. Konflikti nastajajo zaradi različnih pogledov na načela in pravila življenja in dela v šoli ter različnih pogledov posameznikov na soočanje s konflikti in razreševanjem le teh. V šoli smo večkrat priča nestrpnosti, sporom, žal tudi nasilju in moramo pravilno odreagirati ter učencem predstavljati vzor zglednega vedenja. Pomembno je, da znamo poslušati tistega, ki ima problem, da se skozi pogovor zmanjšuje napetost in da se spoštuje obe strani, ob koncu pa se sprejme en skupen dogovor. Menim, da se danes vse več konfliktov razrešuje na ta način.

2. Zakaj mediacija v šoli?

V preteklih letih je bilo vedno več mešanih občutkov tako pri učencih kot tudi učiteljih ob Pravilniku o pravicah in dolžnostih učencev. Eni so bili mnenja, da preveč poudarja pravice, drugi, da je prestrog, spet tretji, da preveč formalno in pravno ureja odnose med učenci in učitelji. Prevladalo je mnenje, da se je potrebno z vprašanjem vzgoje spopasti na drug način. Tako smo šole pred tremi leti pričele z uvajanjem Vzgojnega načrta, ki je prinesel veliko priporočil za delo z učenci, predvsem pa povsem nov pristop k vzgoji. Te novosti so vključevale med drugim tudi obvladovanje konfliktov s pomočjo mediacije. Vključevanje šolske in vrstniške mediacije v šolski vsakdan in izvajanje le - te omogoča inovativen način reševanja vzgojnih težav, pripravlja učence na življenje v družbi, zmanjšuje napetost, spodbuja pozitivno komunikacijo, uči učence, da sprejemajo odgovornosti, razvija kritično mišljenje in veščine razreševanja konfliktov. Še najbolj pomembno pa je, da spodbuja osebno rast in razvoj in uči oziroma ozavešča družbene vrednote kot so nenasilna komunikacija, spoštovanje, pravičnost, poštenje, odgovornost in kvalitetno sobivanje.

3. Na kakšen način umeščate mediacijo (šolsko, vrstniško) v šolski prostor?

Poslanstvo šolske mediacijske dejavnosti je v ustvarjanju nove kulture medsebojnih odnosov. Posamezne aktivnosti šolske mediacije kot celostne vzgojne dejavnosti vplivajo na izboljšanje vzgojne dejavnosti v šoli. Naša vizija in poslanstvo šole vsebujeta razvoj in kakovost medsebojnih odnosov do najvišje ravni, zato je bilo uvajanje mediacije samoumevno. Proces uvajanja šolske mediacije je dolgotrajen, zato smo jo umeščali postopno od seznanjanja s splošnimi informacijami in delom vseh udeleženi, načrtovanja uvajanja do aktivnosti, ki se izvajajo v okviru posameznega šolskega leta. Ponosni smo na delo učiteljev- mediatorjev v šoli, še posebej veseli pa, da je že kar nekaj učencev – vrstniških mediatorjev, ki so uspešno zaključili usposabljanje in si v lanskem šolskem letu pridobili certifikat.

Seveda bomo z razvijanjem mediacije nadaljevali, saj je zelo pomembno, da je v uvajanje in izvajanje šolske mediacije vključena večina zaposlenih in učencev, saj bodo le tako izraženi pozitivni učinki šolske mediacije: izboljšanje komunikacije med učenci, med učitelji, med učenci in učitelji, kakovost pouka, individualni razvoj in napredek učenca, izboljšanje splošne klime v šoli.

4. Kaj lahko posameznik pridobi s pomočjo mediacije (npr. učenec, ki je vključen v proces mediacije zaradi konflikta in/ali učenec usposobljen za vrstniškega mediatorja)?

Učenec, ki je vključen v proces mediacije zaradi konflikta se nauči aktivnega poslušanja sogovornika, izraziti svoja čustva na miren, pozitiven način, se znajo dogovoriti in sprejeti najboljšo rešitev problema, priznajo napako, sprejmejo odgovornost za svoje ravnanje, se znajo opravičiti ..., skratka veliko pridobijo na izboljšanju svoje samopodobe in dvigu samospoštovanja.

Seveda pa zelo veliko pridobi tudi učenec, ki se je usposabljal za vrstniškega mediatorja, pa ne le teoretičnega znanja o reševanju konfliktov, pač pa veččin reševanja konfliktov, ki jih prenesejo tudi v življenje. Prav tako tudi tem to znanje in veščine pripomorejo k osebni rasti.

Prepričana sem, da samo pridobivajo eni in drugi, zato je tako pomembno, da razvijamo mediacijo in ji damo mesto v vzgojnem delovanju, saj bomo le tako lažje sprejeli in ponotranjili vrednote, s tem pa gradili novo kulturo odnosov.

5. Korelacija med šolsko klimo in mediacijo – ali se vam zdi, da lahko z oblikovanjem pozitivnega vzorca razreševanja problemov vplivamo na šolsko klimo? Kako?

S šolsko klimo opredeljujemo vzdušje na šoli in sicer kako se učenci in učitelji počutijo, kakšni so odnosi med njimi, kakšen je način življenja v šoli ... Dobri medsebojni odnosi oziroma ustrezna komunikacija je ključnega pomena. In prav tu vidim pomen uvajanja mediacije v šoli. Oblikovanje pozitivnega vzorca reševanja konfliktov prispeva k boljšim odnosom med vsemi udeleženci, skupaj z ostalimi prednostmi programa šolske in vrstniške mediacije zagotovo prispevajo k boljši šolski klimi.

6. Kaj bi si v prihodnje želeli na področju mediacije v šoli doseči?

Zagotovo bi si želela, da bi se vsem, učencem, učiteljem, staršem, zaposlenim znanje in veščine konstruktivnega reševanja konfliktov uzavestilo, da bi bila ustrezna komunikacija del našega vsakdanjika, s tem pa bi se zmanjšala napetost in spori. Naš vsakdan bo tako prijeten, ustvarjalen

5 NEKAJ MNENJ VRSTNIŠKIH MEDIATORJEV IN NJIHOVIH MENTORJEV

»Najbolj všeč mi je bila sproščenost pri delu, druženje, vzdušje, možnost izražanja svojega mnenja, vaje na konkretnih primerih, poslušanje drug drugega in ugotovitev, da bomo pridobljeno znanje lahko uporabili v praksi ter pomagali drugim v sporu poiskati rešitev, ki bo sprejemljiva za obe strani.«

»Najtežji del treninga so bile vaje, kjer smo igrali vloge mediatorjev oziroma sprtih strani – mediantov – saj si se moral vživeti v vloge, sočasno pa misliti, kakšna vprašanja boš zastavljal in kakšne mediacijske tehnike boš uporabljal.«

»Naučili smo se veliko pomembnih stvari, in sicer aktivno poslušati, povzemati, kako vprašati, da ne razburiš ne ene ne druge strani, iskati bistvo problema, zastavljati odprta vprašanja, ki ti odprejo nove možnosti, ostati nevtralen, voditi pogovor, pa tudi, kako potlačiti jezo, prepoznati znake neverbalne komunikacije in iskati rešitve z možgansko nevihto.«

»Drugim učencem, ki se usposabljanja niso udeležili, sporočamo, da so zamudili nekaj neprecenljivega; naj poskusijo, saj bodo z novim znanjem tudi sami veliko pridobili in nove veščine s pridom uporabili v svojem življenju.«

»Večina usposobljenih vrstniških mediatorjev se čuti sposobne za to vlogo. Nekateri so mediacijske veščine že uporabili zunaj mediacijskega procesa (v šoli, doma, pri prijateljih, na zunajšolskih aktivnostih), drugi še niso imeli te priložnosti.«

6 ZAKLJUČEK

O mediaciji dandanes pogosto govorimo ali pa smo zanjo že skoraj vsi slišali. Nekateri menijo, da gre le za nov trend, drugi, da gre za način, kako z drugačnim pristopom in pogledom razreševati konflikte, s katerimi se srečujemo povsod, celo življenje.

Namen raziskovalne naloge je bil ugotoviti, koliko celjskih šol je do sedaj že vključilo področje mediacije v svoje vzgojno delovanje. Prav tako smo želeli ugotoviti, kakšna so stališča učiteljev in učiteljev mediatorjev do konfliktov nasploh in same mediacije, kako vidijo njene prednosti in slabosti. Izvedle smo intervju z ravnateljivo Osnovne šole Frana Kranjca Celje, ki je predstavila svoj pogled na izvajanje mediacije v šolskem prostoru.

Za raziskavo s področja mediacije smo se odločile predvsem zato, ker menimo namreč, da gre za metodo, ki bi lahko v prihodnosti pripeljala do izboljšanja šolske klime in hkrati prispevala z zmanjšanjem vrstniškega nasilja, seveda ob doslednem večletnem izvajanju.

Ugotovile smo, da mediacija v celjskih osnovnih šolah ni tako razširjena, kot smo sprva predvidevale, saj jo izvajajo le na treh izmed devetih celjskih osnovnih šolah. Učitelji so s pojmom in procesom mediacije že bili seznanjeni, vendar se jih je na tem področju izobraževala le slaba tretjina. Glede na pridobljene podatke, ki kažejo da med učitelji in učitelji mediatorji ni zaznati bistvene razlike v pogledih na konflikt, lahko rečemo, da so učitelji s svojimi izkušnjami pri razreševanju konfliktov, s katerimi se vsakodnevno srečujejo v šolskem prostoru, ves čas »mediatorji«, kljub temu, da zanjo niso posebej usposobljeni. Mediacija vnaša po mnenju učiteljev v šolo veliko pozitivnega, predvsem na področju razvijanja različnih veščin in spretnosti, ki jih potrebujemo za vse življenje, in nekaj pomanjkljivosti, povezanimi predvsem z usklajevanjem urnikov izvajanja mediacije in pripravljenostjo sodelovanja kandidatov v procesu mediacije.

Raziskave zaradi majhnega vzorca ne moremo posplošiti na celotno populacijo, vendar nam vseeno daje jasen pogled na ključno vprašanje, koliko celjskih osnovnih šol je vključilo mediacijo v svoje vzgojno delovanje. Mogoče bi bilo bolje v vzorec zajeti vse slovenske osnovne šole, saj bi bil vzorec tako lahko reprezentativen.

Za konec želimo poudariti, da nam vsem mora biti dovoljeno delati napake in jih popravljati, tudi s pomočjo mediacije. Tako je večja verjetnost, da bomo pripravljene spreminjati svoje vedenje, izgrajevati pozitivno samopodobo in samospoštovanje; lažje bomo razumeli napake drugih in razvijali svojo strpnost.

LITERATURA

- Iršič, M. (2010). Mediacija. Ljubljana: Zavod Rakmo.
- Iršič et al. (2010). Šolska in vrstniška mediacija. Ljubljana: Zavod Rakmo.
- Prgić, J. (2010). Šolska in vrstniška mediacija: vse kar morate vedeti o mediaciji v šoli. Griže: Svetovalno-izobraževalni center MI.
- Betteto et al. (2011). Mediacija v teoriji in praksi: Veliki priročnik o mediaciji. Ljubljana: Društvo mediatorjev Slovenije.
- Stolnik, K. (2010). Analiza konfliktnih situacij v osnovni šoli (diplomsko delo). Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta. Pridobljeno 22. 10. 2012 s <http://www.pedagogika-andragogika.com/files/diplome/2010/2010-Stolnik-Karmen.pdf>
- Mandelj, I. (2009). Reševanje konfliktov v šoli z vrstniško in šolsko mediacijo (diplomsko delo). Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.
- Liseč, M. (2006). Mediacija – nova kultura odnosov. Otrok in družina: revija za družinsko in družbeno vzgojo, (48), št. 12, str. 30–31.
- Liseč, M. (2007). Mladi svoje spore rešujemo sami. Otrok in družina: revija za družinsko in družbeno vzgojo, (49), št. 1, str. 30–31.
- Metelko Liseč, T. (2005). Šolska mediacija: izobraževanje strokovnih sodelavcev za uporabo mediacije v vzgojnem in izobraževalnem procesu. Ljubljana: Inštitut za mediacijo Concordia.
- Verbnik Dobnikar, T. (2006). Vrstniška mediacija v šoli. Šolsko svetovalno delo, (11), št. 3, str. 14–17.

ELEKTRONSKI VIRI

- Metelko Liseč, T. (2007). Šolska mediacija – izziv ali odgovor v postmoderni družbi. Pridobljeno s svetovnega spleta <http://www.planetgv.si/upload/htmlarea/files/Dnevi%20mediacij%2007/TanjaMetelkoLisec.pdf>, dne 7. 12. 2012.
- http://www.concordia.si/index.php?Itemid=2&id=2&option=com_content&task=view pridobljeno 15. 11. 2012.
- <http://www.center-mi.si/meditacija/gradiva.html>, pridobljeno 15. 11. 2012.
- <http://www.rakmo.si/>, pridobljeno 15. 11. 2012.

PRILOGE

PRILOGA 1:

IZJAVA

Mentorica Iris Frelj v skladu z 2. in 17. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje zagotavljam, da je v raziskovalni nalogi z naslovom Mediacija v celjskih osnovnih šolah, katere avtorici sta Laura Rozman in Ana Zala Zupanc:

- besedilo v tiskani in elektronski obliki istovetno,
- pri raziskovanju uporabljeno gradivo navedeno v seznamu uporabljene literature,
- da je za objavo fotografij v nalogi pridobljeno avtoričino dovoljenje in je hranjeno v šolskem arhivu;
- da sme Osrednja knjižnica Celje objaviti raziskovalno nalogo v polnem besedilu na spletnih portalih z navedbo, da je nastala v okviru projekta Mladi za Celje,
- da je raziskovalno nalogo dovoljeno uporabiti za izobraževalne in raziskovalne namene s povzemanjem misli, idej, konceptov oziroma besedil iz naloge ob upoštevanju avtorstva in korektnem citiranju.

Celje, 5. 3. 2012

žig šole

Šola: Osnovna šola Frana Kranjca Celje

Podpis mentorice

Podpis odgovorne osebe

PRILOGA 2:

ANKETNI VPRAŠALNIK za učitelje

Laura Rozman in Zala Ana Zupanc sva mladi raziskovalki in vrstniški mediatorki Osnovne šole Frana Kranjca Celje. Odločili sva se raziskati področje mediacije na celjskih osnovnih šolah.

Prosili bi vas, da odgovorite na spodnja vprašanja.

Vprašalnik je anonimen. Rezultati bodo uporabljeni izključno za namen naše raziskave.

Za pomoč in sodelovanje se vam iskreno zahvaljujemo.

1. Kakšen je vaš odnos do konfliktov?

- a) Konflikti se mi zdijo nekaj slabega.
- b) Konflikti so, a me ne motijo.
- c) Konflikti me motijo, a so del dela.
- d) Konflikti se mi zdijo pozitivni in potrebni.

2. Kako pogosto prihajate v konflikte z učenci?

- a) Vsakodnevno
- b) Večkrat na teden
- c) Nekajkrat na mesec
- d) Skoraj nikoli

3. Kako najpogosteje ravnate, ko pride do konflikta z učenci?

- a) Glasno besedno reagiram.
- b) Poskušam se pogovoriti z učencem.
- c) Poiščem drugo strokovno pomoč.
- d) Ne pokažem svojih čustev.
- e) Konflikt ignoriram.
- f) Uporabljam strategijo, ki pomaga pri hitrejšem reševanju konfliktov (mediacija)
- g) Drugo: _____

4. Ali vam je pojem mediacije znan?

- a) Da
- b) Ne

5. Ali vam je mediacija že bila predstavljena kot način reševanja konfliktov?

- a) Da
- b) Ne

6. Ali ste se že izobraževali na področju mediacije?

- a) Da
- b) Ne

Hvala za sodelovanje!

PRILOGA 3:

ANKETNI VPRAŠALNIK za učitelje mediatorje

Laura Rozman in Zala Ana Zupanc sva mladi raziskovalki in vrstniški mediatorki Osnovne šole Frana Kranjca Celje. Odločili sva se raziskati področje mediacije na celjskih osnovnih šolah.

Prosili bi vas, da odgovorite na spodnja vprašanja.

Vprašalnik je anonimen. Rezultati bodo uporabljeni izključno za namen naše raziskave.

Za pomoč in sodelovanje se vam iskreno zahvaljujema.

1. Kakšen je vaš odnos do konfliktov?

- a) Konflikti se mi zdijo nekaj slabega.
- b) Konflikti so, a me ne motijo.
- c) Konflikti me motijo, a so del dela.
- d) Konflikti se mi zdijo pozitivni in potrebni.

2. Kako pogosto prihajate v konflikte z učenci?

- a) Vsakodnevno
- b) Večkrat na teden
- c) Nekajkrat na mesec
- d) Skoraj nikoli

3. Kako najpogosteje ravnate, ko pride do konflikta z učenci?

- a) Glasno besedno reagiram.
- b) Poskušam se pogovoriti z učencem.
- c) Poiščem drugo strokovno pomoč.
- d) Ne pokažem svojih čustev.
- e) Konflikt ignoriram.
- f) Uporabljam strategijo, ki pomaga pri hitrejšem reševanju konfliktov (mediacija)
- g) Drugo: _____

4. Razlog, da ste se izobrazili za mediatorja, je bil?

- a) Pobuda vodstva šole
- b) Lastna želja
- c) Drugo: _____

5. Kakšne oblike mediacije imate v vaši šoli?

- a) Šolska mediacija
- b) Vrstniška mediacija
- c) Drugo: _____

6. Zakaj ste se na šoli odločili za izvajanje mediacije?

7. Kakšne so, po vašem mnenju, prednosti in slabosti mediacije?

PREDNOSTI	SLABOSTI

Hvala za sodelovanje!

